

فونىنەرى ئازىرا ئەم باسە لە 3 بەش پىكھاتوۋە، ئىمەش دۋاى
پىچوۋنەۋەى، بە 3 بەش بۆتان بىلە دەكەينەۋە.

مەنسور خىكھەت

شانە خىزىبىيەكان و ئاكسىۋنە كرىكارىبىيەكان

(دەربارەى گىرنگى ئازىتاتۇر و ئازىتاسىۋنى عەلەنى)

بەشى 1

ۋەرگىپرانى

ئاۋات سەئىد، رىزگار مەجھەد

تاپكىردنەۋەى: ئامانچ نەمىن

پىچوۋنەۋەى

سالار رەشىد

ئەم وتارە لە بىلەكراۋەى "كەمۇنىست"، ئۆرگانى ناۋەندىيى خىزىبى كۆمۇنىستى
ئىران، بە سى بەش لە ژمارە 17، لە ژمارە 18، لە ژمارە 19 و 20 بىلە
كراۋەتەۋە.

بەشى يەكەم

1. پيشەكى

ئاكسىيۇنى نارەزايەتتىكى كرىكارى، وەك ھەر دياردەيەكى دىكە، رابدوو، ئىستا و ئايىندەى خۇى ھەيە. لە مەسەلەگەل، پەيوەندى و داواكارى تايبەتتەيە سەرچاۋە دەگرىت، سەرھەلدەدا و پەرەدەسىنى و لە سبەينى كۆتايىھاتنىشىدا پەيوەندى، ھاوسەنگى ھىز، ورە و تىگەيشتنى جياواز بەجى دەھىلى. ئەوھى لە دەرەوہ بۆى دەروانىت، ئاكسىيۇنى كرىكارى بە گشتى، بە سەرھەلدانى بە كرىكارى نارەزايەتتىكى ئاشكرارى بە كۆمەلى دەزانىت. "كرىكارانى ئاستتوانەوہ مانىان گرت"، "كرىكارانى، كەنداو دوابى لەگەل پۇلىس و پاسداران دەستەويەخە بوون"، "كرىكارانى پيشەسازى نەوت دەستيان داوہتە، كەمكارى" و لەم چەشنە. بەلام يەك ئاكسىيۇنى كرىكارى بۆ ھەلسوروانى كۆمۇنىست مانايەكى بەرفراوانترى ھەيە. كاتىك، كە ئىمە قسە لە دەخالەت لە ئاكسىيۇنە كرىكارىيەكان و رابەرييان دەكەين، دەخالەت و كارى رابەرى لە يەك پرۆسەدا، بە ماناي پيش روودانى ئاكسىيۇن، كاتى روودانى و دوابى روودانى لەبەر چاۋ دەگرىن. ھەر رىنمايىيەك يان كۆمەلە رىنمايىيەك، بۆ رۆشكردەنەوہى شىوہى دەخالەتى ھەلسوروانى كۆمۇنىست و رىكخراوى كۆمۇنىست لە خەبات و نارەزايەتتەيەكانى ھەر ئىستاي كرىكاران، دەبى ئەركى كۆمۇنىستەكان لە ھەر سى دەورەى شىكلىرى، روودان و كۆتايى ئاكسىيۇنەكان رۆشن بىكاتەوہ. ماناي دەخالەت و بەشدارى لە يەك ئاكسىيۇندا لە ھالى روودانىدا لە يەكەمىن ھەنگاۋدا رۆشن دىتە بەرچاۋ، بەلام بىرۆكەى دەخالەت لە ئاكسىيۇندا، پيش روودانى_يان دوابى كۆتايىھاتتى، لەوانەيە لە سەرەتاوہ، كەمىك سەير بىتە بەرچاۋ. لە واقعدا ئەمە رووى دووہى مەسەلەكەيە و تا ئىستا لە باسەكانى ئىمەدا

سەبارەت بە شىوہى مامەلەى شانە حىزىبىيەكان لە بەرامبەر خەباتى ئىستادا، زۆرتەر جىگەى سەرنج بووہ و ئەوہى، كە ئەوہندە باسى لىوہ نەكراوہ، پىداۋىستىيەكان و شىوہى دەخالەتكردن لە ئاكسىيۇن لە كاتى روودانىدا بووہ، ھەر بۆيە روونكردەنەوہى زياترى بەكەلگ دەبىت. ھەر ئاكسىيۇنىك (بە ماناي تايبەتى وشەكە، واتە، يەك خەباتى نارەزايەتتىكى بە كرىكارى دەوہ و بەردەوام)، مۆرى زەمىنە و ھەلومەرجى بابەتى و خۇبى پيش خۇى لەگەل خۇيدا ھەلدەگرى. ھەر ئاكسىيۇنىك لەسەر زەمىنەى ھاوسەنگىيەكى ديارىكراوى نىوان ھىزەكان و لە چوارچىوہەكى ھۆشيارى سىياسى و پلەيەك لە رىكخراۋبوون و ئامادەبى بۆ رىكخراۋبوونى ھەر ئىستاي چىنەكەدا شىك دەگرىت. بىگومان ئەم ھۆكارانە لە درىژەى خودى ئاكسىيۇندا گۆرانكارىيان بەسەردا دىت، بەلام لەدۋاشىكردەنەوہدا تەنھا بە رادەيەكى ديارىكراۋ دەتوانن لە ئاستى پيشوۋ واوہتر بچن. ھىچ مانگرىتىك لە ئىرانى ئەمرۆدا بە يەكجار لەسەر 35 سەعاتكار، دەرچوونى ھىزەسەركوتگەرەكانى كۆمارى ئىسلامى لە كوردستان يان ئازادى بى قەيد و شەرتى بىروباۋەر و راگەياندن لە ھەموو ولاتدا دەست پى ناكات، ھىرشى بۆرژواى پاشەكشەى بەسەر بزووتنەوہى كرىكارى و ھاوسەنگى ھىزەكانى ئىستادا ھىناوہ و داخووزىگەلى كرىكارى نارەزايەتتەيە ھەمىشەيەكانى بۆ ئاستىكى نزمتر ھىناوہتە خوارەوہ. ھەر ئاكسىيۇنىك ھەنگاۋەلھىناوہەكى خەباتگىرانەى كرىكارانىكى ديارىكراۋ، بە ھۆشيارىيەكى سىياسى و توانايىيەكى رىكخراۋەبى ديارىكراۋەوہ، لەسەر زەمىنەى ھاوسەنگى ھىزەكانى ئىستا وە يان بە تىگەيشتنىكى تايبەتەوہ لە ھاوسەنگى ھىزەكانى ئىستا. چوارچىوہ و بار و دۆخىكى گشتى، كە نارەزايەتتەيە خۆبەخۇكانى كرىكارى لە چوارچىوہىدا شىك دەگرىت، لە لايەن ئەم ھۆكارانەوہ، كەم تا زۆر لە پيشەوہ ديارىكراۋە. بەشدارى لە ئاكسىيۇن پيش روودانى ئاكسىيۇن، بە ماناي دەخالەت و ھەلدانە بۆ گۆرانى ئەم بار و دۆخە و تىكشكانى ئەم چوارچىوہە، ماناي تىكۆشانە بۆ بەرزكردەنەوہى ئاستى ھۆشيارى و رىكخراۋەبى كرىكاران و پوۋچەلكردەنەوہى ھۆكارەكانى

دووبه ره کیخستنه وه و فۆرموله کردنی ئوسولیی دروشم و داواکارییه کریکارییه کان و پیکه وه بهستن و ریخراوکردنی کریکارانی پیشره و خواهننفوز و بهرزکردنه وهی گیانی خه باتکارانه ی کریکاران و شتی له و چهشنه. راکیشانی به شیکی زۆرتری کریکاران بۆ کۆمۆنیزم و ریخراو بوونیان له حیزبی کۆمۆنیستدا خۆی کاریگه رییه کی چاره نووسسازیشی له سهر ئاستی خهباتی نارهزایهتیی داها توودا ههیه. ههلسورانی هه میشهیی شاننه کان و ههلسوروانی کۆمۆنیستی له نیو کریکاراندا، ههروهها هاتنه ناوه وهی تایبهتیی ئهوان له هه ر دهوره یه کدا، که نارهزایهتیی هه میشهیی به شیوه یه ک پهره دهگری، که ئاسۆی یه ک ئاکسیۆن له بهرامبه ر کریکاراندا داده نیت، کاریگه ری جدی خۆی به شیوه یه کی راسته وخۆ به سهر توانایی و داوینی ئاکسیۆنی داها توودا داده نیت. چاره نووسی ئاکسیۆنی کریکارانی کارخانه یه ک، که به دهو له ت و خواهنکاره کان خۆشباوه رن و کۆمۆنیسته کان له نیویاندا کاریان نه کردوه، فۆرموله یه کی نائوسولیی و نارۆشنیان له داواکارییه کان خۆیان هه یه و شتی تر له پیشه وه دانراوه. به شیکی گرنه گ له ههلسورانی رۆتینی کۆمۆنیسته کان و هاتنه ناوه وهی تایبهتیی ئهوان پیش رووانی ئاکسیۆن، لابردنی ئەم خاله لاوازانه یه. ئەم هه ر چۆنیک بیته، مانای دهخالهت و **کاریگه ریی دانانه** له سهر چاره نووسی هه ر ئاکسیۆنیکی داها تووی کریکاران. ئه رکی کۆمۆنیسته کان دوا ی کۆتاییهاتنی ئاکسیۆنیش، که م تا زۆر رۆشنه. جیا له وهی ئاکسیۆن به ئاکام گه یشتوه یان نا، گشت پرۆسه ی خهبات، خاله لاواز و به هیزه کاننی ده بی لیکندریته وه و ئەم لیکنده وه یه، تا ئەو راده یه ی، که له توانادایه، له به رفراوانترین ئاستدا بیته شعوری گشتی کریکاران یان لانی که م بیته ئاگایی به شی پیشره وتری ئه وان. ئەگه ر ده سته و تیک هه یه، ده بی جیگر بکریته و پاریزگاری بکریته. ئەگه ر تیکشکانیک له ئارادا بووه، ده بی هۆیه کاننی ئەم تیکشکانه شی بکریته وه و بیته بنه مای ئەزمونیکی بۆ کریکاران. ده بی به ره له سستی له بهرامبه ر کاریگه ری عه مەلی تیکشکان (ده رکردنی هاو پینیانی کریکار، ده ستریزی

خواهنکار بۆ سهر مافه کاننی تری کریکاران...) ریک بخریته. له هه موو هه لومه رچی کدا، ده بی به رامبه ر به هاتنه خواره وهی گیانی خه باتکارانه و دلساردی و نائومییدی له خهباتدا رابوه ستین. هه ر ئاکسیۆنیک زه مینه بۆ کاری چر و پری کۆمونیستی له نیو جه ماوه ری کریکاراندا فه راهه م ده کات، که ده بی به باشی، که لکی لی وه ربگریته. هه ر چۆنیک بیته روونکردنه وهی ئه رکه کاننی شاننه کۆمۆنیستییه کان له پیش و له دوا ی ئاکسیۆندا دژوار نییه. زۆر له خاله گرنه گه کان هه ر ئیستا به ریگه ی جیا جیا روون کراونه ته وه. ئەگه ر نارۆشنیه ک و گیروگرفتیکی له باره ی شیوه هه لویسته له بهرامبه ر ئاکسیۆنه کاندا له ئارادا بیته، له بنچینه دا ده گه ریته وه بۆ مه سه له ی ده خالهت له ئاکسیۆن و رابه ری ئاکسیۆن له **کاتی روودانیدا**، یانی له کاتی ئاکسیۆندا (به مانای تایبهتی وشه که). لیره دایه، که زۆرتترین قوولبوونه وه پیوسته. لیته دایه، که ده بی به دوا ی بیر و بۆچوون و ریتماییه رینیشاندهره کانه وه بین.

2_ **تایبه ته ندی رۆژه کاننی ئاکسیۆن و گرنه گ لایه نی عه له نی خه بات**

مه به ست له ده خاله تی شاننه کان و ههلسوروانی کۆمونیست له ئاکسیۆنه کریکارییه کاندا چییه؟ هه رگیز مانای ئەوه نییه، که کۆمۆنیسته کان ته نها وه کوو کریکارانی دیکه له کۆر و کۆمه لی گشتیدا، له ریزی خۆپیشاندان و شوینی مانگرتندا هه بن و مشتته کۆله ی خۆیان له نیو سه ده ها مشتته کۆله دا و رای خۆیان وه کوو سه ده ها رای تر له ره تکردنه وه و قبولکردنی ئەم یان ئەو پیشنیار و بانگه وازدا ده ربخه ن. کۆمۆنیسته کان له ئاکسیۆندا ته نها "وه کوو هه ر کریکاریکی تر" به شداری ناکه ن، به شداری کۆمۆنیسته کان به پیی پیتاسه، به شدارییه له ریتمایی ئاکسیۆندا، له رابه ریکردنیدا یه رووه ری ئوسولیی، به پیی سیاسه ته کۆمۆنیستییه کاننی حیزب.

ئەدەبىياتى پۈپۈلىستى وىنەيەكى سادەگەربىيەنە لە رابەرىي ئاكسىيۇنە كرىكارىيەكان لە لايەن رېكخراوى نەيتىيەو دەخاتە روو. شانەيەكى نەيتىيە رېكخراو رابەرىي بە دەستەوەيە. ئەم شانەيە لە زووەو دەقانىيەتى خۆى بە جەماوەرى كرىكاران سەلماندووە و كرىكاران بە شىوہى گشتى بە بىستى ناوى رېكخراو و بىرەيتانەوہى رابردووى پىر شانازىي ئەو، دېتە ژىر دروشمەكان و رېنمايىيەكانى شانەى نەيتىيەوہ. شانەى نەيتىيە دروشمەكان ديارى دەكات و بە كرىكارانى دەگەيەنيت و ئەگەر پېويست بكات لە سەرەتاوہ كاردابەشكردنیش لەنيو كرىكاراندا ديارى دەكات. شانەى نەيتىيە (بە بلاوكراوہ و شتى لەو بابەتەوہ) راي خۆى دەربارەى ھەر قۇناغىكى پېشكەوتنى ئاكسىيۇن رادەگەيەنئى و كرىكاران بە ئەركى فەورى دواتريان ئاشنا دەكات. ئاكسىيۇن لەژىر دروشمەكانى شانەى نەيتىيە، بەو داواكارىيەنەوہ، كە لە لايەن ئەو شانەيەوہ خراونەتە روو، وە بە كۆنترۆلى غەبىيەنەى ئەو رېنمايى دەكرىت. گىروگرتى كار لىرەدايە، كە ئەگەرچى خۇشەويستى جەماوەرىي حيزبىك لەوانەيە بتوانىت بزووتنەوہى گشتىي ھەموو كرىكاران ئاراستە بكات، بەلام ئەم سىنارىيۇيانە يا سىنارىيۇى وەكوو ئەوہ، كە ئاكسىيۇن تا رادەى يەك كار و كاردانەوہى راستەوخۆى "رېكخراوى نەيتىيە كرىكاران" دەھىتتە خوارەوہ، تەنھا لەسەر كاغەز دەتوانىت بەرپوہبىرىت. لە دنياى واقىعدا، ئاكسىيۇن بە ناچارىي، بە بوونى، كەسانى پېشەرەو و عەلەنىكارەوہ پەيوەستە، واتە رابەران و ئاژىتاتۆرە ئاشكراكانەوہ. لە دنياى واقىعدا شانەيەكى ئاوەھا لە رېكخراوىكى ئاوەھادا ھەمىشە لەگەل ئەم واقىعەتە بەرەو رووہ، كە چەند كرىكارىكى خاوەننەفوز و ناسراو، "كە سەر بە ھىچ رېكخراوىك نىن"، لەنيو دامودەزگاكاندا، لەناو دەستەى نوینەرايەتيدا، بە كورتى لە نزيك و دوورەوہ بەلام بە ھەر حال بە شىوہى ئاشكرا، سەرەدەزووى رووداوەكە بەدەستەوہ دەگرن و رووہو ئەو لايەى، كە گەرەكەيانە و دەتوانن ئاراستەى بكەن. كارىك، كە بۆ شانەكان دەمىنيتەوہ، راگەياندىنى لايەنگرىي رېكخراو بە شىوہى نووسراو لە ئاكسىيۇنەكە، رېزىلتانى ئاكسىيۇن و ملدان بە ھەموو

لاوازييەكان و دواكەوتوويىيەكانى و ئامادەكردنى راپۆرتەھەوالە بۆ رېكخستن. ئەم كۆنترۆلە لە دوورەوہ و بە رابەرايەتى نااشكرايەوہ، دەبى بە جىھانى خەيالىي پۈپۈلىستەكان بسپىردىت، چۈنكە ئەوہى رۆژەكانى ئاكسىيۇن لەسەردەمى پېش و پاشى جيا دەكاتەوہ ئەوہى كە:

يەكەم: جەماوەرىكى كەمتر ھۆشيار و كەمتر رېكخراوى كرىكاران دەكىشرىتە نيو گۆرەپانى كاركردنەوہ. جەماوەرىكى بەرفراوان، كە خوازىارى يەك رابەرى حازر و بەردەوام و چوست و چالاكە. جەماوەرىك، كە لە سەرەتاوہ، بەپىي زانستىكى سىياسى ئايدىلۆژىك وە يا لە لايەنگرىي رېكخراوہيىيەوہ، سوپىدىان نەخواردووە، كە پەيرەوى لە كۆمۇنىستەكان و تىروانىن و سىياسەتەكانيان بكەن.

دووەم: رابەرايەتى ئاكسىيۇن، بە ناچارى لە يەك لايەنى ئاشكراى چارەنووسساز بەھرمەند دەبىت، رېنمايى نەيتىكارانەى تەمايولات، داواكارىيە گشتىيەكان وە يا ھەتا جىھەنگىرى گشتى كرىكاران لەوانەيە كەم تا زۆر لە ئىمكاندا بىت، بەلام رابەرايەتى كارى راستەوخۆ و حالەتى جموجۆلى ئەوان بىگومان تەنھا دەتوانىت رابەرايەتى لە بنەرەتەوہ ئاشكرا و حازرى مەيدان بى.

سېيەم: ئاكسىيۇن يەك زنجىرە چركەساتى چارەنووسساز، لە رووبەروو بوونەوہى زىندووى كرىكاران لەگەل دەولەت و خاوەنكار و بەكرىگىراوہكانىيە، لە قسە و باسە نيوخۆيى و ھەساسەكانى نيو خودى كرىكاران، لە فىل و تەلەكەى خاوەنكار و بەكرىگىراوہكانى و ئارايىشدانەوہى سەر لە نوپى كرىكاران، لە ھىرش و پاشەكشە و شتى ترى لەو بابەتە. وەلامدانەوہى گونجاو و خىرا بە تەواوى ئەم چركەسات و خالە ئالوگۆرە چارەنووسسازانە و پارىزگارى جلەوى خەبات بە درىژايى ئەم پرۆسە رووبەروو بوونەوہ ئاشكرايە، ئەمانە ھەمووى رابەرى زىندووى عەلەنىكار و ئامادەى مەيدان بە ناچارى دېتنە كايەوہ.

چوارەم: ھەلسوورانى كۆمۇنىستەكان بە ناچارى نەيتىيە، بەلام سەندىكا زەردەكان، شورا ئىسلامىيەكان، ئەنجومەنەكان، وە يا تودەيىيەكان و

ئەكسەرىيەتتە تىببەكان، كە جىگا و رېگاي خۇيان لە كارگەكاندا پاراستوۋە، ھەموو ئىمكانى دەخالەتى ئاشكرايان ھەيە. لە ئارادانە بوۋى رابەرى ئاشكراي شۆرشگىر و ھەلسوراۋ بە رېيازى كۆمۇنىستى، نارەزايەتتە كرىكارىيەكان بە شىۋەيەكى بەردەوام لە لايەن ئەم رەوتانەۋە بەرەو سازش و شكست دەبرىن. لە رۆژەكانى ئاكسىۋنەدا، پوۋبەپوۋبونەۋە كۆمۇنىستەكان لەگەل خۇ ئامادەكردنى دژى كرىكارى ئەم رەوتانە، دەبى بكىشرىتە لايەنى ئاشكراۋە. ھەموو ئەمانە بەم مانايەيە، كە رېكخراۋى كۆمۇنىستى لە شوپىتى كار و ژيانى كرىكاراندا، ۋەك يەك رېكخراۋى نھىتى، تەنھا كاتى بە ماناي واقىعى وشەكە و بە شىۋەيە ئوسولۇ تواناي دەخالەتى كاريگەر و كارى رابەرايەتى لە ئاكسىۋنەكاندا ھەيە، كە بتوانىت ئەم لايەنى عەلەنىكارى، ئامادەي سەر شانۇ و رابەرى حازرى مەيدان، دابىن بكات. ئەمە ئەو مەسەلە بنچىنەيىيە، كە پوۋنكردنەۋەي جىددى شىۋە بەرخوردى شانە حىزبىيەكان لە مەسەلەي رابەرى خەباتى ھەمىشەيىدا پىۋەي بەندە، بە تايبەتى ئىمە لە ھەلومەرجىكدا چالاكى دەنويىن، كە بزوتتەۋەي كرىكارى لە ئىراندا رېكخراۋەي جەماۋەرى جىگىرى نىيە. بوۋى رېكخراۋى جەماۋەرىي كرىكاران (ۋەكوو شورا و سەندىكا) بىگومان مەيدان و ھەلومەرجى لە بارى ئاسايى بۇ دەخالەتى كۆمۇنىستەكان لە ئاكسىۋنەكاندا فەراھەم دەكات. لەم حالەتەدا دەخالەت لە ئاكسىۋنەدا تا رادەيەكى زۆر پەيۋەندى بە پلەي دەخالەت و نفوزى سياسى و عەمەلى حىزبەۋە لەنيۇ رېكخراۋەي جەماۋەرى ناحىزبى كرىكاراندا ھەيە. بەلام لە كاتى نەبوۋى رېكخراۋەي لەو چەشەنە، واتە لە ھەلومەرجىكدا، كە ھەر ئاكسىۋنى دەبى كەم تا زۆر سەرلە نوي رابەرى عەمەلى خۇي پەيدا بكات، خالەكانى سەرۋە گرنكى زياتر پەيدا دەكەن.

چەند جار ھاۋرپىيانى ئىمە لە شانە حىزبىيەكاندا پرسىۋايە: پىداۋىستىيەكان و ھەلومەرج و دىسپلىنى دەخالەتى شانەكان لە ئاكسىۋنە كرىكارىيەكاندا چىن؟ لەژىر چ ھەلومەرجىكدا دەتوانىن بۇ رابەرى ئەم ئاكسىۋنە تىبكۆشىن؟ لەژىر چ ھەلومەرجىكدا بەشدارى ئىمە پوۋكەش و

ئاكسىۋنىستى نايىت؟ ئىستا تا رادەيەكى زۆر يەكى لە گرنكىن پىداۋىستىيەكانى ئەم كارەمان پوۋن كردهۋە. يەكەمىن پرسىارى، كە شانە دەبىت لەم بواردە لە خۇي بكات ئەمەيە، ئايا شانە ۋە يا رېكخراۋى ناۋچەيى ئىمە، بە شىۋەيەكى واقىعى تواناي پركردنەۋەي جىگاي چۆلى رابەرى كارى ئاشكرا و ئامادەي مەيدانى، لە ئاكسىۋنە ھەيە، بى ئەۋەي گشت مەۋجودىەت و بەردەوامكارىي تۆرى نھىتى بخاتە مەترسىيەۋە؟ ئەگەر وانىيە، كە خۇي لە زۆربەي حالەتەكاندا وايە، ئەو كاتە ئەم ئامادەيىيە چۆن دەتوانىت بە دەست بىت.

3. پۇلى ھەياتىي ئازىتاتۇر

ئەۋەي، كە بەر لە ھەر شتىك لە خالەكانى پىشەۋەدا دەردەكەۋىت، پۇلى بەرچاۋى رابەرانى عەمەلى و ئاشكرا و بە شىۋەيەكى گشتى ئازىتاتۇرەكانە لە بزوتتەۋەي كرىكارىدا. ھەر ئاكسىۋنىك بە شىۋەيەكى لىك نەچراۋ بە كاركردى ئەم كەسانەۋە بەستراۋەتەۋە. ئەم جۆرە ھەلسوراۋانە، واتە كرىكارانىكى پىشەرەۋتر، كە پۇلىك لە ھەر بەشدارىكەرىكى ئاسايى لە ئاكسىۋنەدا لە ئەستۇ دەگرن، دەچنە رىزى پىشەۋەي كرىكاران، قسەيان بۇ دەكەن و تىدەكۆشەن بىنە نوپنەران و قسەكەر و رابەرانى نارەزايەتى و مانگرتن، ھەمىشە و لە ھەر بزوتتەۋەيەكى نارەزايەتيدا وجوديان ھەيە. ئەمانە بەرھەمى (سروشتى) نارەزايەتەن. ھەر نارەزايەتى و خەباتىكى كرىكارى، تەنانت ئەگەر حىزبە سياسىيەكان لەۋىدا، كەمترىن نفوزىشىان ھەبى، بە شىۋەيەكى سروشتى رابەرانى خۇيان دەخولقېن. كەسانىك، كە شەھامەتى چۈنە پىشەۋە و خەبات، لە خۇدا دەبىن، كەسانىك، كە بە پلەي جىاۋاز ئەم ئەركەيان لەسەر شانى خۇيان داناۋە، كە بىنە دەمراستى (قسەكەرى) ئاشكراي كرىكاران، خواست و ئارەزۋىي كرىكاران لە قسەكانياندا رابگەيەن، بەم پىيە دەتوانن لە ناو كرىكاراندا خۇشەۋىست و قسەپۇشۋو بن. كەسانىك، كە لە ئاستى ئاگايى و پەيماندارىي گشتى

کریکاران زیاتر تیده پهن و خویان وهک رابه ر و په یمانده ری نمانی کریکاران ده بینن. ئەمانه کریکاری هوشیارتر، پر شوږ و شوق و به ئەزمونترن، که توانای هه ژانندن و وه لامدانوه و ری باز دیاریکردن له خویاندا دهرده خهن. ده خالەت له گفتوگۆکاندا ده کهن، له کاته ناسکه کاندا کریکاران له دوو دلای وسهره گه یژده دهرده هینن و ری گای ږوو له پیشیان بۆ دیاری ده کهن. سروشتیه، که ئەم رابه ره خۆبه خویانه هیندیک جار هه له بکهن، له وانه یه له بنچینه دا به درکیکی راست له بهر ژه وه نندیه کانی چینی کریکار و شیوه کانی خهبات چه کار نه بن، جاریک توند ږهوی و جاریک سازش بکهن، به لام یهک سیفهت له هه موویاندا هاوبه شه، ئەویش توانای وه ستانه له ری زی پیشه وهی کریکاران و کاریگه ری یانه له سهر کریکاران له ری گه ی ږوشنکردنوه و به لگه هینانه وه و هه ژانندن و شه هامة تی خۆ دهرخستنی فهدی. هه یچ ئاکسیژنی به بی ئەوهی کریکارانیک خویان به رنه ئەو مه وقیعه رابه ریبه وه به شویتی خۆی ناگات و له هه مان کاتدا هه یچ ئاکسیژنیک نییه، که به شیوه یه کی سروشتی کریکارانیک نه نیریته ری زی پیشه وه و جوله ی خۆی به هیزی دیاری که ری ئەوان نه به ستیتته وه.

له و جیگایه ی، که بزووتنه وهی کریکاری توانیوه تی جۆریک له ری کخستنی پایه دار به سهر بۆرژوازیدا به سه پینن (وه کوو: یه کیتی، شورا، ده سته ی نوینه رایه تی و ...)، ئەم تاکانه به شیوه یه کی سهره کی له شوینه هه ستیاره کانی ئەم ئۆرگاناندا ده گیرسینه وه و ږۆلی خویان به فهرمی و له ری گه ی ئۆرگانه جیکه وتوه کانی رابه رایه تیبه وه ده گیرن (بیگومان له م هه لومه رجه دا ئەم ئەفرا دانه تا راده یه کی زۆر له لایه ن ئەم ری کخراوانه وه هه رس ده کرین و ده بنه بر ږه پشست و قسه که رانی سیاسه تی زال به سه ری دا و به م پییه به لادانی ئەو ری کخراوه له بهر ژه وه ندی کریکاران هه میشه به شیکی زۆر له هه لاسوراوترین کریکارانیش له سنووری خهباتی ئوسولی کریکاری ده چنه دهره وه، وه کوو سه ندیکا ری فۆرمیسته کان و له و چه شنه). به لام له هه لومه رجه ی ئیستای ئیراندا، که خه به ریک له شورا و سه ندیکا نییه، ئاژیتاتور نهک به ئۆتۆریته ی شوینی فهرمی له م یان له و کۆمیته و یه کیتی

کریکاریدا، به لکوو به زۆری به پشتبه ستنی نفوز و خۆشه ویستی خۆی له نیو کریکاراندا، جیی خۆی له ئاکسیژنه کاندا ده کاته وه. تایبه تمه ندی ئەم هه لومه رجه ئەمه یه، که ری زی رابه رایه تی کریکاران به توندی له گۆراندایه. سه رکوتی هه ر ئاکسیژنیک کریکاری له لایه ن بۆرژوازیبه وه جار له دوا ی جار ده بیته هوی ده ستگیرکردن و دهرکردنی ئاژیتاتور هکان و رابه ره ناسراو و کۆنتره کان و به م پییه کریکاران له نیو خویاندا، به ناچار هه ر جار به دوا ی په یدا کردنی رابه رانی نویهن. له لایه که وه به رده وامیی خهبات له بهر یهک ده ترازی ده ستمایه ی ئەزمون له نیو رابه راندا، که م ده بیته وه، هه میشه بزووتنه وه که له گه ل لاوزی عه مەلی رابه رایه تی ئاشکرا ږوو به رووه و له لایه کی دیکه وه بۆشاییه ک دروست ده بی، که هه ر جار ه کریکارانیک نیو بو مه یدانی رابه ری و ئەژیتاسیۆن کیش ده کات. لاوازی هه میشه یی رابه رایه تی هاوکات له گه ل هه بوونی ژماره یه کی زۆر له که سانی پر شوږ و شوق ناماده بۆ چوونه پیشه وه، یهک تایبه تمه ندی گرنگی بزووتنه وهی کریکاریبه له ئیراندا.

کاتی که له رابه رانی ئاشکرا و عه مەلی بزووتنه وهی کریکاری ده دوینن ئەم ته یفه مان له بهر چاوه. ته یفیک، که هه ر کریکارانیک پیشه وه ده گریته وه، که له کۆنه وه کاری رابه رایه تی ئەنجام ده دن و خاوه ن ئەزمونی کاری ری کخراو و رابوردوویه کی دوور و دریزن له مه سه له ی ئاژیتاسیۆن، وه هه م کریکارانیک پر شوږ و شه وقی تازه ش ده گریته وه، که هه نگاو به هه نگاو توانایی خویان له ئاکسیژنه کاندا ده سه لمینن و خۆشیان به کرده وه ده خه نه ږۆلی رابه ریبه وه. جه ور و سته می ده یان ساله و سه رکوتکردنی درندانه ی بزووتنه وهی کریکاری له لایه ن بۆرژوازیبه وه له ئیران له وانه به م ئەنجامه ش گه یشتوه، که حیزبه کان و گروه سیاسیه کان ژماره یه کی که میان له م رابه رانه بۆ ریزه کانی خویان راکیشاوه. زۆربه ی ئەم تاکانه خاوه نی په یمان و لایه نگری و ری کخراوه یی نین، به یه ک وشه، ئەم کریکارانه ناحیزبی و ناریکخراون، بی گومان ږۆریک دیت له ئەنجامی هه ول و ته قه لای ئیمه و گه شه ی حیزبی کۆمونیست له نیو کریکاراندا

به‌شیکي به‌کار و به‌رچاوی رابه‌ران و ناژیتاتوره خاوه‌ننفوزه‌کاني بزووتنه‌وهی کریکاری بینه نیو حیزبه‌وه، رۆژیک، که ناژیتاتوره کۆمۆنیسته‌کان لیدانی دلی ناره‌زهایه‌تییه‌کاني کریکاری له هه‌موو ئاستیکدا به‌دهسته‌وه بگرن. به‌لام ئه‌مرو ئاوه‌ها نییه. ئه‌مه ئه‌و واقیعه‌یه‌یه، که هه‌ر شانه‌یه‌کی حیزبی، که مه‌سه‌له‌ی رابه‌ری و ده‌خاله‌ت له ئاکسیۆنه ناره‌زهایه‌تییه‌کاندا ده‌خاته به‌رده‌م خۆی، ده‌بی به‌باشی بیناسی. رینمای خه‌باتی ناره‌زهایه‌تی، به‌بی ناژیتاتور، به‌بی رابه‌رانی عه‌مه‌لی و عه‌له‌نیکاری کریکاری مومکین نییه. رابه‌رایه‌تی له سه‌روو ئه‌وانه‌وه ئیمکاني نییه. سه‌رکه‌وتنی ئیمه له دیاریکردنی هه‌نگاوی ئوسولێ به‌ره‌و پینش له بزووتنه‌وهی کریکاری و له لیووردبوونه‌وهی زیاتری شیوه‌کاني عه‌مه‌لی شانه حیزبییه‌کان، به‌ته‌واوی به‌درکی ئه‌م واقیعه‌یه‌یه به‌ستراوه‌ته‌وه.

4 - حیزبی کۆمۆنیست و رابه‌رانی عه‌مه‌لی بزووتنه‌وهی کریکاری

ئاشکرایه، که ئامانجی حیزبی ئیمه ئه‌وه‌یه، که رابه‌رانی عه‌مه‌لی و ناژیتاتوره خاوه‌ننفوزه‌کاني ناو بزووتنه‌وهی کریکاری له ریزه‌کاني خودی حیزبدا بن و هه‌لسوورانی ئه‌وان له چوارچیوه‌ی گشتی هه‌لسوورانی حیزب و له‌ژیر دیسپلینی ته‌شکیلاتی و ریبازی سیاسی حیزبدا بیته. به‌لام چ بۆ هه‌نگاونان رووه ئه‌م ئامانجه و چ بۆ هه‌رچی زیاتر کاریگه‌ری کۆمۆنیستی له‌سه‌ر ناره‌زهایه‌تییه‌کان و خه‌باتی ئیستای کریکاری، ئیمه ده‌بیته ئه‌مرو بۆ به‌ده‌سته‌پینانی ناژیتاتوری به‌توانا، له ده‌وری هه‌لسوورانی ناحیزبی کریکاری پینشروو ته‌وه‌ره به‌ستین. ئیمه ده‌بی له‌سه‌ر ئیمکانات و په‌یوه‌ندی و که‌ره‌سته‌یه‌ک، که له ئارادایه کار بکه‌ین.

هه‌ر وه‌کوو گووترا، رابه‌ری عه‌مه‌لی و ناژیتاتور دروستکراوی حیزبی ئیمه و هیچ ره‌وتیکی سیاسی دیکه نییه. ئه‌م دیارده‌یه به‌شیکي لیک دانه‌پچراوی ناره‌زهایه‌تی کریکارییه. به‌م پینیه مه‌سه‌له ئه‌وه نییه، که ئیمه ژماره‌یه‌ک له ناژیتاتور بنییرینه مه‌یدانی عه‌له‌نیی کاره‌وه (هه‌رچه‌نده سه‌رده‌میک دیت، که

ناژیتاتوره پینشه‌یی و گه‌رۆکه‌کاني حیزب، سه‌ره‌رای ناژیتاتوری ناوچه‌یی، ئه‌م ئه‌رکه ئه‌نجام به‌دن، به‌لکوو کارکردنه له‌سه‌ر رابه‌رانیکی عه‌مه‌لی که هه‌ن، له پیناو کارتیکردن و راکیشانیان بۆ حیزب و رینماییکردنی ئه‌وان له حاله‌تی روودانی ئاکسیۆن له لایه‌که‌وه و په‌یوه‌ستکردنی هه‌لسوورانی حیزبییه له‌گه‌ل پرۆسه و میکانیزمی گه‌شه‌ی ناژیتاتوره نوێکان له نیو کریکاراندا له لایه‌کی تره‌وه. ئیمه ده‌بی ئه‌و رابه‌ر و ناژیتاتوره‌یه‌ی مه‌وجودن و ئیستا له ئارادان، رابکیشین و له شکلگیری ناژیتاتوره نوێکانیشدا، به‌بیروباوه‌ر و ئوسولێ رۆشنی کۆمۆنیستییه‌وه، به‌شداری بکه‌ین. ئه‌مه به‌شیکه له کاری رۆتینی ئیمه. به‌لام له هه‌ر ئاکسیۆنیکی دیاریکراودا ئیمه ده‌بیته بتوانین په‌یوه‌ندییه‌کی سیاسی- ریکخراوه‌یی دیاریکراو و پته‌و له‌گه‌ل رابه‌رانی عه‌مه‌لی ئاکسیۆندا پیک به‌پینین.

له هه‌لومه‌رجی ئیستادا، که‌سانیک، که ده‌بی شوینی سه‌رنجی ئیمه بن، ده‌توانریت به‌دوو ده‌سته دابه‌ش بکړین: یه‌که‌م، کریکاری پینشروو و رابه‌رانی عه‌مه‌لی خاوه‌ن پینشینه‌ی کار. دووه‌م، ئاماده‌یی نوێ و ئه‌و رابه‌رانه‌ی، که له حاله‌تی شکلگرتندان. ئاشکرایه، که دابه‌شکردنی رابه‌رانی عه‌مه‌لی، به‌ئهموون و تازه‌کار، یه‌ک دابه‌شکردنی شماتیک و وشکه. له راستیدا ئیمه له‌گه‌ل ته‌یفیک له کریکاران به‌ره‌و رووین، که به‌پله‌ی جیاواز بۆ ناژیتاسیۆن، خاوه‌نی هۆشیاری سیاسی و توانای عه‌مه‌لین. دیاریکردنی وردی شیوه ره‌فتار له‌گه‌ل هه‌ر حاله‌تیکی تایبه‌تدا، بیگومان ته‌نها له لایه‌ن خودی هه‌لسووراوان و شانه‌کاني ئیمه له نیو کریکارانه‌وه به‌ده‌ست دیت. به‌لام هه‌مان دابه‌شکردنی شماتیک بۆ فۆرموله‌کردنی هاو‌پینانی ئیمه به‌که‌له.

هه‌لف/ ناژیتاتوره‌کان و رابه‌رانی عه‌مه‌لی خاوه‌ن نه‌زموون و رابه‌ردوو

ئەم دەستەپە لە کریکاران تەجروبه‌یەکی سەخت و پڕ لە رەنج و دەردیان لەم چەند سالەى دواییدا بەسەر بردوو. گوشاری کۆماری ئیسلامی بۆ سەر بزوتنەوێى کریکاری بە گشتی لەسەر ئەم ھاوڕێیانە بوو. ژمارەپەکی زۆریان لە سێدارە دراوان، گیراوان و لەسەر کار دەرکراوان. بەشیکیان توانای ئیشکردنیان لە کارگە گەورەکاندا لە دەست داوه و بە ناچار ڕوویان کردوو تە کارگە بچوو کە کان. جیگایە کە یەكەم، شوپنیکى بەرتەسکە بۆ ھەلسوورانی ئەوان، دووھم، پینشینەى خەباتکارانەى ئەوان لەویدا کە مەتر ناسراوه و بە ناچارى لە نفوز و خۆشەویستی پینشوویان لە نیوان کریکاراندا بەھرمەند نین. زۆربەیان خۆیان بە سۆسیالیست و کۆمونیست دەزانن. بەلام کۆمونیزم بە ڕیوایەتى پۆپولیستەکان و ریفیژینیستەکان فیربوون. لەبەر ئەو قەیرانى ریفیژینیزم و پۆپولیزم ئەوانیشی دووچارى قەیران و سەرەگیژەى ئایدیۆلۆژى و بیناوەرپی سیاسى کردوو. لە ڕووی عەمەلییەو تا رادەپەکی زۆر گوشەگیر و پەرش و بلاو بوون، پەيوەندییە پەرەگرتووەکانى پینشوویان لەگەل یەكدا نەماوه. نیگەرانی لە مەترسى ئەمنیەتى و ئەزمونی تالی شیوہکاری پۆپولیستی، ئەوانى بەرامبەر بە ریکخرابوون لە سازمانى کۆمونیستیدا دووچارى دوودلى کردوو. مەسەلەى دەرامەت و گوزەرانی بە توندى شانى ئەوان قورس دەکات و ئەمە گوشەگیرى سیاسى ئەوان توند دەکاتەو. بە گشتى ئالۆزى فیکرى، خۆ لە ریکخراو دزینەو، دلساردى و خۆپاریزى، نەبوونى مەیدانى گونجاو بۆ ھەلسووران، گیروگرفتى گشتى ئەم کریکارانەپە. لە ھەلومەرجیکدا، کە سەرکوت و بنەستى پۆپولیزم و "خەلگەرایى" تەنانەت ریکخراوہکانى وەکوو "راھى کارگر" یان ئەلقەکانى پاشماوہى خەتى 3 (کە کارى سەرچادە و سەرۆچینایەتى سەفەتى بنچینەییان بوو) کردوو بە سەندیکالیستیکى سەرسەخت و جیگای سەرسورمان نییە، ئەم دەستەپە لە کریکاران، کە خۆى لە سەرەتاوہ مەلى سەندیکالیستى بەھیزی ھەبوو، لەم لادانەدا نوقم بووبیت. ئیمە پیویستە لەگەل ئەم بەشە لە کریکاران بە

شیوہپەکی ریکوپیک کار بکەین و تەواوی مەسەلەکانى سەرەوہ دەپى لە مامەلە لەگەل ئەواندا، لە بەرچاو بگرین.

1) دەپى لەژێر ھەر ھەلومەرجیکدا بیت، پەيوەندى و بیرورا گۆرینەوہ لەگەل ئەم ھاوڕێیانەدا بپاریزین. تەنھا لەبەرچاوگرتنى بارى ئەمنى دەتوانیت بەلگە بیت بۆ بەرتەسککردنەوہى پەيوەندى بەم جۆرە کریکارانەوہ.

2) ئیمە دەپى لە مامەلە لەتەک ئەم کریکارانەدا، ئەزمونی پۆپولیزم، کارکردى ریفیژینیزم و ھەروہا بنەمای سەندیکالیزم و ھەلسوورانى تاکەکەسى بە قولى بەدینە بەر رەخنە. ئیمە دەبیت ئەم کریکارانە لە ئالۆزى فیکرى، بینومیدی و پشتبەستن بە خەباتى سەندیکالیستى بەرتەسک دەربھینن. دەپى ئاگادارى ئەوہ بین، کە لەم کارەدا لانی زۆر لە پتەوى و لە یەكتر گەیشتنى ھەردوو لا زەرورییە. بى ئەوہى نووکە دەرزببەک لە رەخنەى خۆمان لە ھەر شتیکی ناکۆمونیستى، کەمرەنگ بکەینەوہ، دەپى بارى قورسى ھەموو ئەو تەجروبه سەلبیانەى، کە ئەم کریکارانە بە سەریان بردوو و چەواشەفیربوونى پۆپولیستی و ریفیژینیستی لە بەرچاو بگرین. ئیمە نابیت لە مەوقیعیەتى خاوەنھەق، داواکار و لەسەر بنچینەى ئیدانەى ئەخلاقى وەك زەرورەتى خەبات و دەست نەکیشانەوہ لە خەبات و شتى تر، لەگەل ئەوان ڕووبەرۆو بین. ئەگەر رەخنەپەکیان لە ھەلویت سەندى و کارکردى حیزبى ئیمە ھەپە، ئەم رەخنانە پیویستە بە وردى و بە درێزى وەلامى بەریتەوہ. دەپى تیکوشین لەگەل بەرزکردنەوہى گیانى خەباتگێرى ئەوان، دەستیان بە رەخنەپەکی قول لە پراتیکى بەرتەسكى رابردوو، وە تیگەییشتنیکى رۆشن لە حیزبى کۆمونیست و ئامانج و شیوہکانى بگات.

3) دەپى کاریک بکرى، کە ئەم پەيوەندییانە و باس و خواسانە لە دلى پەيوەندییەکی سروشتى و لانی کەم مەترسى ئەمنیدا (بۆ ھەردوو لا) بەرپۆہ ببریٹ. نیگەرانی ئەمنیەتى ئەم کریکارانە پشتبەستوو بە تاقیکردنەوہى ئەوان لە شیوہکاری ھەلپەرسوخازانەى پۆپولیستیپە. لە چوارچۆپەى ئەم پەيوەندییە بەھیزانەدا، پیویستە ئیمە ئەم ھاوڕێیانە بە

بلاوکراوه‌کان و رادیوی حیزب و بۆچوونه سیاسیه‌کان و تاکتیک و شیعاره‌کانی خۆمان ئاشنا بکەین.

4) دەبی ئەم کریکارانه هەتا دەتوانرێت بە یەکتره‌وه پەیوه‌ند بدرێن. نابێ بوار بدرێت سیاسه‌تی سەرکوتی کۆماری ئیسلامی، پەیوه‌ندی سروشتی نیوان کریکارانی پیشه‌وه‌ی لاواز بکات.

کار له‌گەڵ ئەم دەسته‌یه له کریکاران، پێویستی به‌بهردهوامی و سه‌بر و توانایی ته‌رویج و رۆشنکردنه‌وه‌ی بۆچوونه‌کانی حیزب له هه‌مبهر مه‌يله لادهره‌کان و ناسینی گه‌یروگرفته عه‌مه‌لییه‌کانی ئەم دەسته‌یه له کریکاران هه‌یه. باشترین و به ئەزموونترین هاوڕێیانی ته‌رویجه‌کەر ده‌بی به‌م کاره هه‌لسن.

ب/ ناماده‌ی نوی و رابه‌رانی ڤوو له گه‌شه

له‌بهر نه‌بوونی به‌شیکه‌ی گ‌رنگ له رابه‌رانی ناسراو و به‌ئه‌زموون، توێژیکه‌ی به‌رفراوان له رابه‌رانی نوی دینه مه‌یدانه‌وه. ئەمانه به‌گشتی کریکارانیکن به‌هۆشیاره‌ی سیاسی و تاقیکردنه‌وه‌ی عه‌مه‌لی که‌متر، به‌لام پ‌ر شوپ و شه‌وق و نارازین، گه‌نجترن و خاوه‌نی وره‌یه‌کی به‌رزترن. هاوڕێیانی ئیمه له کارخانه‌کان و گه‌رپه‌که‌کاندا پێ به‌ پێ له‌گه‌ڵ ئەم رابه‌ره تازه پ‌یدا بووانه‌دا ئاشنا ده‌بن. له کۆبوونه‌وه گ‌شتیه‌کاندا، له کور و کومه‌لی نار‌ه‌زایه‌تی دهربریندا، که‌سانیک هه‌ن، که به هه‌ر شیوه‌یه‌ک بێت قسه‌ی خۆیان به‌ گوێ هه‌موان ده‌گه‌یه‌نن، له به‌رامبه‌ر دا‌روده‌سته‌کانی ده‌وله‌ت و خاوه‌نکاره‌کاندا ده‌نگی نار‌ه‌زایه‌تی خۆیان به‌رز ده‌ک‌نه‌وه. جاري وا هه‌یه به‌ قسه‌کردن یا به‌ دهربرینی رسته‌یه‌ک، بار و دۆخی دانیشتنه کریکاریه‌کان ده‌خه‌نه ژێر کاریگه‌ری خۆیان‌وه. له زۆر کاتدا به‌ باشی ده‌بێت، که ده‌خاله‌تی ئەوان زیاتر لایه‌نی ئیجساسی هه‌یه. دیاره، که به شوپ و شه‌وقن و که‌سیک چله‌وی نار‌ه‌زایه‌تیان ناگرێت. له به‌رامبه‌ر داسه‌پاندن و گوشاردا هه‌ستیاریان و له نار‌ه‌زایه‌تی تاکه‌که‌سیدا ئازا و به‌جه‌رگن.

قسه‌کانیان زۆر ریکوێک و به‌جیوری و ئوسولی نییه، زیاتر ر‌اگه‌یاندنی پ‌ر له ئیجساسی کوله‌مه‌رگی و سته‌مکیشییه تا بانگه‌وازکردن بۆ هه‌نگاوی عه‌مه‌لی و سیاسی حیسابکراو. به‌لام شوپ و شه‌وقی خه‌باتگێرانه تیاپاندا شه‌پۆل ده‌دات. ئەمانه ورد و پ‌الپشت و خۆشه‌ویستی کریکاران به‌ده‌ست ده‌هێنن، به‌لام کالوک‌چی و نه‌بوونی زه‌مینه‌ی پ‌یشووتری رابه‌رایه‌تی، ده‌بێت هۆی ئەوه‌ی، که نه‌توانن به‌ باشی و به‌ خیرایی بینه یه‌ک رابه‌ری عه‌مه‌لی ناسراو. هاوڕێیانی ئیمه ده‌بی ئەم توێژه له کریکاران به‌ وردی و حه‌ساسیه‌ت له به‌رچاو بگرن. ئەمانه که‌سانیکن، که له لایه‌نی که‌می ئەو توانایه به‌هره‌مه‌ندن، که بینه ئازیتاتۆری باش و ئەگه‌ر هۆشیار بینه‌وه، به ئایدۆلۆژیای کۆمونیستی چه‌کدار بن و بینه خاوه‌ن ئەزموون، ده‌بینه نه‌وه‌ی نوی له رابه‌رانی کۆمونیستی عه‌له‌نیکار له بزووتنه‌وه‌ی کریکاریدا. کارکردن له نیوان ئەم کریکارانه‌دا بۆ پ‌ه‌روه‌رده‌کردنی ئازیتاتۆره کۆمونیستییه‌کان له ر‌وانگه‌ی ئیمه‌دا شتیکی حه‌یاتیه‌یه. سه‌رخه‌تی ئەرکه‌کانی ئیمه له‌م بواره‌دا ئەمانه‌یه .

1) نه‌ک ته‌نها ده‌بی له‌گه‌ڵ ئەواندا پ‌ه‌یوه‌ندی دامه‌زرینین، به‌لکوو ده‌بیت پ‌ه‌یوه‌ندی ناماده‌بوونی شه‌خسی و به‌رده‌وامی نیوان ئەوان له‌گه‌ڵ هاوڕێیانی حیزبیه‌ی به‌ته‌جروبه له کاری ته‌رویجدا دامه‌زرینین. ده‌بی هاوڕێی حیزبیه‌ی له یه‌ک پ‌ه‌یوه‌ندی سروشتیدا بێت به‌ دۆست و هاوڕێیه‌کی هه‌میشه‌یه‌ی ئەم کریکارانه. ئەمانه ئەو ئازیتاتۆرانه‌ن، که له حاله‌تی "فیرکاری"‌دا، ده‌بیت له مه‌یدانی کاردا فیر بک‌رین.

2) ده‌بی ئەوانه فیری کۆمونیزم بک‌رین. ئەم کریکارانه ده‌بی له ر‌یگه‌ی ئیمه‌وه ئاشنای پایه‌کانی کۆمونیزم و بۆچوونه ر‌یشه‌یه‌یه‌کانی مارکسیزم بین. پاش ماوه‌یه‌ک به‌سه‌ر ئەم کاره ئەم هاوڕێیانه ده‌بی حیزبیه کۆمونیست، ئامانجه‌کان، تاکتیکه‌کان و شیوه‌کانی بناسن و پ‌ه‌رۆشی کارکردن له‌گه‌ڵ حیزبدا بن.

3) ئەم کریکارانه ده‌بی رۆل و مه‌وقیعه‌تی یه‌ک ئازیتاتۆر و گ‌رنگی ئەو بۆ شوپ و خه‌باتی کریکاری درک بک‌ن و هۆشیارانه مامه‌له له‌گه‌ڵ رۆلی

خۇياندا بىكەن. ھەر چى زياتر دەبىي دەخالەتى ئەوان لە نارەزايەتتە تىبەكانى كرىكارىدا لە شىۋەي يەك دەخالەتى پىر ئىحساس بىتە دەرەۋە و بىتە يەك دەخالەتى عاقلانە و ئاماندار، كە بە سىياسەت و رېئازىكى چىنايەتى دىارىكراو (سۆسپالىزم) و حىزىكى سىياسى و موشەخەس (حىزى كۆمۇنىست) پەيوەست دەبىتەۋە.

4) پىۋىستە ھونەرى ئاژىتاسىۋنى كۆمۇنىستىيان فىر بىرېن. ئاژىتاتۇر كەي دىتە مەيدانى كارەۋە، كەي دەبىت بە شىۋەيەكى ھەتمى دەخالەت بىكات و لە كوئىدا دەبىت ئىحتىيات ۋەربىرېت، چۆن دەبىت فەزا و چوارچىۋەي چالاكى و مەۋقىعەتى خۇى بناسىت، سنور و كۆسپى نەپنى قەسەكرىدىن يان ئاشىكراۋتتى مەسەلەكان چۆن رۇشن دەكرىتەۋە، چۆن دەبى بۆچۈۋنى راست و درووست تەنەت دروشمە تايبەتتە تىبەكانى حىزىبىش تەبلىغ بىكات بى ئەۋەي بىتە قوربانى دىنەدانى بەكرىگىراۋانى بۆرژۋازى، چۆن دەبى خۇى بپارىژى، پەيوەندى بە جەماۋەرى كرىكارانەۋە دەبى چى بىت، لە بەرامبەر پۇلىسى سىياسى چۆن ناسنامەي خۇى دەناسىتې و كارەكانى خۇى چۆن ئاراستە دەكات، تا چ رادەيەك و لەژىر چ ھەلومەرجىكدا بۇى ھەيە بە ئاشىكرا پەنجە بۇ كۆمۇنىزم و سىياسەتە كۆمۇنىستىيەكان رابكىشىت، چۆن دەبى تواناى بەكرەۋە و ھەشاردراۋى بزاڧىك، كە دەيەۋىت رېنماى بىكات بناسىت، پىلانەكانى بەكرىگىراۋانى بۆرژۋازى لە چ قوماشىكە، بەكرىگىراۋانى دەۋلەت و خاۋەنكارەكان چۆن لە ئاكسىۋنەكاندا دوۋبەرەكى دەخەنەۋە و چۆن دەبىت ئەم ھەنگاۋانە پوۋچەل بىكرىتەۋە... ياسا و رېساي بوۋنە نوپتەرى كرىكاران چىيە، چ شىۋەيەك لە وتوۋىژ لەگەل دەۋلەت و خاۋەنكاردا دەبىت بەكار بىت. چۆن دەتوانرېت زۆرتىن ھىزى جەماۋەرىي كرىكاران ساز و تەيار بىرېن و لەمەيداندا چاۋدىرى بىكرېت و دەيان پىرسپارى گىرنگى "شىۋەكارى" لەم چەشەنە. ئەمانە دەبى بە تەۋاۋى و بە وردى فىرى ئەۋ ئاژىتاتۇرەنە بىرېن، كە لە حالەتى فىركارى دان و كاركردى ئەۋان لە ھەر كارىكدا راست بىكرىتەۋە.

بە كورتى لە مامەلە لەگەل كرىكارانى پىر شۆر و شەۋق و خاۋەن نارەزايەتى، دەبى بە ھەسسىيەتىكى تەۋاۋەۋە لىھاتوۋىي ئەم ھاۋرېيانە بۇ بوۋن بە يەك ئاژىتاتۇرى ئاشىكرا و رابەرى ەمەلى ھەلبەسەنگىترېن. خالە لاۋازەكانى ئەۋان شى بىكرىتەۋە و لە حالەتېكدا، كە ئامادەبى و لىھاتوۋىي شەخسى و بارى ئەمىنىيەتى ئەۋ جىي تىمانە بىت، دەبى پەيوەندىيەكى ھەمىشەيى و پتەۋ لە پەيوەندىيەكى سىروشتىدا لە نىۋان ئەۋ و يەكىك لە مرەۋىچىنى حىزىدا پىك بىت. ئوسولى كۆمۇنىزم و شۇرشى كرىكارى فىر بىكرېت و كارى تەبلىغى ئەۋ لە مەيدانى ەمەلىدا رېنوماى بىكرېت و رەخنەي لى بىكرېت. لەم نىۋەدا بەدېھىنانى يەك پەيوەندى ھاۋرېيانە، ئوسولى و رېكخراۋ، لە نىۋان ھاۋرېيى حىزى و ئاژىتاتۇرى تازەكار زۆرتىن رۇلى ھەيە. ئەم پەيوەندىيە لە ھەمان كاتدا، كە ئىمكانى فىركردنى ئاژىتاتۇر دەخولقېتى، سنورىك لە نىۋان ئەۋ و خەتى نەپنى تەشكىلاتدا پىك دىنى و مەترسى گواستىنەۋەي زەربەلېدان، كەم دەكاتەۋە، بە تايبەتى ئەگەر ئاژىتاتۇر خۇى پەي بە گىرنگى و نىرخى كارى "فىركەر" بەرېت و ھۇشيارانە ئەۋ، لە شوپن پېھەلگىرتنى پۇلىس بپارىژىت (دەربارەي ئەم مەسەلەيە، لە خوارەۋە روۋنكرىدەۋەي زياتر بەدىن).

كاركرىدىن لە نىۋ كرىكارانى پىشەرەۋ بۇ راكىشانى ئەۋان بۇ ناۋ حىزى كۆمۇنىست يەك ھەلسوۋرانى رۇتىنى و ھەمىشەيى ئىمەيە. بەلام ھەۋل و تەقەلا بۇ پىكرىدەي شوپنى چۆلى ئاژىتاتۇرە ەلەنىكارەكان لە كارى كۆمۇنىستىدا، بەشىكى تايبەتى ئەم ھەلسوۋاۋىيە ھەمىشەيىيە ئىمەيە. پەروەردەكرىدىن و راكىشانى ئاژىتاتۇر بە ماناى زىادكرىدى مەيدانىكى نوپىيە بۇ چالاكىيەكانى رېكخستى نەپتى. ھاۋرېيانىك، كە ۋەكوۋ ئاژىتاتۇرى ئاشىكرا دېنە حىزىبەۋە، ھەر تەنھا نابنە فەردىكى تازە لە تۆرى حىزىدا، بەلكە مەيدانىكى تازە لە ھەلسوۋرەن دەخەنە بەردەست. بەم پىيە دەبى تايبەتتە تىبەكانى ئەم مەدانە ئاشىكرايەي ھەلسوۋرەن بە باشى بناسرى و جىي ۋاقىيەي ئاژىتاتۇر بەۋ بىخىرېت. تا ئەۋ كاتەي، كە ئىمە لە روۋى ەمەلىيەۋە تواناى پى ھەلھىتانەۋەمان نەبىت بۇ ئەم مەيدانەي ھەلسوۋرەن،

واته، تا ئه و دهمه‌ی، که ریکخراوی ناوچه‌یی ئیمه (له کارخانه و له گه‌رک) خاوه‌نی کۆمه‌لیک ئاژیتاتۆری ئاشکرا نه‌بێ، که به شیوه‌ی ئوسولێ له‌گه‌ل ریکخراوی نه‌یئێ حیزب په‌یوه‌ستن و له رێی ئه‌وه‌وه رینومایی ده‌کرین، ئه‌وا ده‌خاله‌تی واقعی کۆمۆنیستی له ئاکسیۆنه کریکارییه‌کاندا ئه‌گه‌ر له توانادا نه‌بیئ، له باشترین حاله‌تدا به‌رپه‌که‌وت، کهم کاریگه‌ر و رووکه‌ش ده‌بێ و له هه‌موو دۆخیکدا مه‌ترسی ته‌واو بۆ هه‌موو ریکخسته‌کانی حیزب ده‌هینئته کایه‌وه. ئاکسیۆنیزم به ده‌ربڕینیکی هه‌ره گشتی، مانای ده‌ستدانه کارکردنه له کاتیکدا و له‌ژێر هه‌لومه‌رجیکدا، که پێداویستییه‌کان و زه‌مینه‌ی مادی و واقعی ئه‌م کاره فه‌راهه‌م نییه. ئاژیتاتۆری ئاشکرای حیزبی، یه‌کیکه له‌م پێداویستییه‌ حه‌یاتییانه. په‌یوه‌ندی پته‌وی ریکخراوی نه‌یئێ (له رووی سیاسی_ ریکخراوه‌یی و ئه‌منییه‌تییه‌وه) له‌گه‌ل ئاژیتاتۆری ئاشکرا یه‌کیکه تره له‌م هه‌لومه‌رجه حه‌یاتییه. هه‌نوکه هه‌ر هاورییه‌کی ئیمه ده‌توانیئ به‌ شانه و به ریکخراوی ناوچه‌یی خۆیدا بڕوانی و سه‌رله‌نوێ له خۆی بپرسیئ، تا چ راده‌یه‌ک له‌م رووه‌وه ئیمه له‌م سه‌ره‌تاییترین پێداویستییه‌ ده‌خاله‌تی ئوسولێ و به‌رده‌وامکاریه. له ئاکسیۆنه کریکارییه‌کاندا به‌هه‌مه‌ندین.

ئهم به‌شه‌ی وتاره‌که لیره‌دا کۆتایی پێ دینین. له‌م به‌شه‌دا جه‌خت له‌سه‌ر ئه‌وه کرا، که مه‌سه‌له‌ی ده‌خاله‌ت له ئاکسیۆنه‌کاندا بۆ ئیمه یه‌ک مه‌سه‌له‌ی تیۆری و تاکتیکی نییه، به‌لکه له‌ بنه‌رته‌دا یه‌ک مه‌سه‌له‌ی شیوه‌کارییه. ئه‌گه‌ر به‌رپه‌ستیک له ئارادا بیئ، پێویسته به‌ لیووردبوونه‌وه‌ی شیوه‌کاری کۆمۆنیستی لا ببریئ. ئاکسیۆنی کریکاری پێویستی به‌ رابه‌رایه‌تی ئاشکرایه (سه‌ره‌پای نه‌یئێ)، له‌به‌ر ئه‌وه ئیمه ده‌بێ شیوه‌کانی ده‌خاله‌تی ئاشکرا فی‌ربین و به‌ کاری به‌یئین. به‌لام ده‌خاله‌تی ئاشکرا پێویستی به‌ که‌سانی عه‌له‌نیکار و ئاژیتاتۆره کۆمۆنیستییه‌کان له بزوتنه‌وه‌ی کریکاریدايه. ئه‌مرو ئه‌م ئاژیتاتۆرانه له ریزه‌کانی ئیمه‌دا زۆر که‌من. رینگای په‌روه‌رده و راکیشانی ئه‌م جو‌ره هه‌لسو‌پاوانه ته‌وه‌ره‌به‌ستنه به‌ ده‌وری رابه‌رانی عه‌مه‌لی بزوتنه‌وه‌ی کریکاری و کریکارانی پێش‌ه‌وه و که‌سانی پڕ شو‌ر و

شه‌وق و خاوه‌ن ناره‌زایه‌تی، ئاماده و له‌سه‌ر پێ له بزوتنه‌وه‌ی کریکاریدا، به‌و مه‌به‌سته‌ی بینه ئاژیتاتۆری حیزبی، هه‌ر وه‌ها ئه‌م کاره پێویستی به‌ تیگه‌یشتنی جزری ئه‌و په‌یوه‌ندییه ریکخراوه‌یییه. که ریکخراوی نه‌یئێ حیزبی له‌گه‌ل که‌سانی عه‌له‌نیکاری خۆیدا پێکی ده‌هینێ.

له‌ به‌شی دواییدا دیننه سه‌ر ئه‌م لایه‌نه‌ی دواتر، واته لایه‌نی ریکخراوه‌یی مه‌سه‌له‌که و به شیوه‌یه‌کی موشه‌خه‌س چه‌ند خالیگ ده‌رباره‌ی په‌یوه‌ندی عه‌مه‌لی ئاژیتاتۆر به‌ شانه و ریکخراوی نه‌یئێ حیزبه‌وه ده‌خه‌ینه روو، وه له‌ کۆتایی باسه‌که‌دا به مه‌به‌ستی رۆشنکردنه‌وه‌ی سه‌رخه‌تی هه‌نگاوه عه‌مه‌لییه‌کانی شانه حیزبییه‌کان له‌م لایه‌نه‌وه باه‌ته‌که که‌ل‌اله ده‌که‌ین.